

MAKTABGACHA TA'LIMDA STEAM TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDA QO'LLASHDA RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Ahmedova Zuhaxon Mamurovna

*University of Business and Science Oliy ta'lim
muassasasi magistranti Tel; +998932796889*

Annotatsiya: *Ushbu maqola maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasi va raqamli ta'lim texnologiyalarini qo'llash masalasini tadqiq etadi. STEAM yondashuvi – fan (Science), texnologiya (Technology), muhandislik (Engineering), san'at (Art) va matematika (Mathematics) sohalarini integratsiyalashgan tarzda o'rgatish bo'lib, bolalarning kognitiv rivojlanishini va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarga innovatsion yondashuvlarni tatbiq etishning pedagogik asoslari, raqamli texnologiyalar bilan bog'liq imkoniyatlar va davlat siyosati doirasidagi normativ-huquqiy baza tahlil qilinadi. Bundan tashqari, Prezident qarorlari doirasida ta'limning raqamlashtirilishi va STEAM metodikasini tatbiq etish bo'yicha amalga oshirilgan chora-tadbirlar muhokama qilinadi.*

Kalit so'zlar: *Maktabgacha ta'lim STEAM ta'lim texnologiyalari raqamli ta'lim texnologiyalari, innovatsion pedagogika, integratsiyalashgan ta'lim, kognitiv rivojlanish, ijodiy fikrlash, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT), ta'limni raqamlashtirish*

KIRISH

Zamonaviy ta'limning asosiy yo'nalishlaridan biri – bolalarni erta yoshdan raqamli asbob va innovatsion metodlar bilan tanishtirishdir. Xususan, maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyalaridan foydalanish pedagogik jarayonni boyitib, bolalarning tanqidiy fikrlash, muammolarni hal etish, hamkorlik va ijodkorlik ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi. STEAM yondashuvi maktabgacha yoshdagi bolalarda hayotiy bilimni shakllantirishda ham muhim vositadir, chunki u nafaqat nazariy bilimni o'rgatadi, balki amaliy tajriba asosida bilimni mustahkamlaydi, shu bilan raqamli ta'lim texnologiyalari orqali ta'lim jarayoni yanada samarali bo'ladi.

STEAM nima?

STEAM — bu fan, matematika, texnologiya, muhandislik va san'at elementlarini integratsiyalashgan holda o'qitish yondashuvidir. Bu yondashuv individual fanlar bo'yicha ajratilgan bilim o'rniga, ularga o'zaro aloqadorlikda qaraydi.

Prezident qarori bilan qabul qilingan UP-152 “Maktabgacha ta'lim sifatini sezilarli darajada oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar” ham innovatsion pedagogik yondashuvlar va raqamli texnologiyalarni joriy etishni rag'batlantirad

Shu bilan birga, UP-98 qarori maktabgacha ta'lim sohasida raqamlashtirilgan boshqaruv jarayonlarini rivojlantirishni ko'zda tutadi, bu STEAM ta'limi uchun zarur infratuzilmani yaratishga xizmat qiladi.

Mavzuning dolzarbligi

Bugungi globallashuv sharoitida raqamli texnologiyalar hayotning barcha sohalariga singib bormoqda. Ta'lim tizimi ham bundan mustasno emas. Maktabgacha ta'limda STEAM yondashuvini joriy etish orqali biz bolalarni 21-asr kompetensiyalari bilan ta'minlab, ularni kelajakdagi murakkab vazifalarni hal etishga tayyorlaymiz. Raqamli ta'lim texnologiyalari STEAM metodikasining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi va bolalarni o'rganishga qiziqtiradi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining maktabgacha ta'limni rivojlantirish bo'yicha bir qancha qarorlari mavjud bo'lib, ular raqamli va innovatsion yondashuvlarni tatbiq etishni qo'llab-quvvatlaydi:

“O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi” tasdiqlangan qaror maktabgacha ta'lim tizimiga innovatsiyalarni, shu jumladan axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etishni belgilaydi, bu STEAM ta'limi va raqamli texnologiyalarni qo'llash uchun muhim asos bo'ladi.

Bu normativ-huquqiy hujjatlar maktabgacha ta'limda zamonaviy raqamli va innovatsion uslublarni tatbiq etish yo'lida davlat siyosatini tasdiqlaydi.

Tahlil va muammolar

STEAM va raqamli texnologiyalarni maktabgacha ta'limga joriy etishda bir qancha afzalliklar mavjud:

Pedagoglarni tayyorlash va malaka oshirish — AKT, interaktiv metodlar va STEAM yondashuvlari bo'yicha trenerlar tayyorlash, doimiy metodik qo'llab-quvvatlash.

Bosqichma-bosqich joriy etish — ayniqsa maktabgacha ta'limda STEAM tamoyillarini kiritish, kichik loyihalar bilan boshlash

Bolalar tajriba va eksperimentlar orqali faol o'rganadi.

Raqamli vositalar ijtimoiy va kognitiv ko'nikmalarni rivojlantiradi.

STEAM yondashuvi bolalarda ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi.

Ammo quyidagi muammolar ham mavjud:

Tarbiyachilar va pedagoglarning STEAM va raqamli texnologiyalar bo'yicha malakasi yetarli darajada emasligi.

Maktabgacha ta'lim muassasalarida raqamli infratuzilma cheklangan bo'lishi mumkin.

Dasturlar va metodik materiallar yetarlicha ishlab chiqilmagan yoki moslashtirilmagan.

Xulosa

Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyalaridan foydalanish bolalarning kognitiv, ijodiy va raqamli kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini boyitadi, STEAM yondashuvini amaliyotga samarali joriy etadi va pedagogik jarayonni innovatsion yo'nalishga olib keladi. Prezident qarorlari va davlat siyosati doirasida maktabgacha ta'limni raqamlashtirish va innovatsiya bilan ta'minlash maktabgacha yoshdagi bolalar uchun sifatli ta'limni yaratishda muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, tarbiyachilarni tayyorlash, raqamli

infratuzilmani mustahkamlash va metodik qo'llanmalarni ishlab chiqish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar talab etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

Tolipova, O. "Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanish zaruriyati".

Ro'ziyeva, S. R. "Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanish zaruriyati".

Bozorboyeva, O. "Maktabgacha ta'limda STEAM yondashuvining afzalliklari".
Prezident qarori UP-152 (2024) – Maktabgacha ta'lim sifatini oshirish.